

SUVEPUHKUS KÄEGA KATSUDA!

Helisenud on viimased koolikellad, peagi peetakse aktusi ja jagatakse tunnistusi ning õpilased ja õpetajad lendlevad vöilillebemetena koolist kaugemale. Pärast karmi ja almerikast talve osatakse peagi saabuvast suvest võtta kosutust nii kehale kui ka vaimule.

Loodame, et klassi- ja kooli-õpetajaid peetakse sel tähtsal päeval meeles raamatuga. Gümnaasiumi-õpetajale sobib imehästi „Mere-laule sajast suust ja sulest“, algkooli õpetajale suvisteks jõudehetkedeks „Origami lastele“ ning 9. klassi lõpetajale võiks lillede kõrval pihku suru-

da mõne Muumioru tegelase mõtte-valimiku.

Kirjastuse töötajate jaoks on aga suvi kibekiire tööaeg nagu ikka. Oleme juba kaante vahele saanud nii mitmedki uue õppekava kohased õpikud ja töövihikud, kuid tege- mist jätkub ka suveks. Täna- ses lehes tutvustame juba ilmunud 4. klassi matemaatika ja loodusõpetuse, samuti 7. klassi geograafia komplekti ning aabitsa ja selle juurde kuulu- va töövihiku kordustrüki. Esimesed kolm jõuame õppeaasta alguseks juba ka vene keeles avaldada. Nagu teada, alustatakse sügisel ülemine-

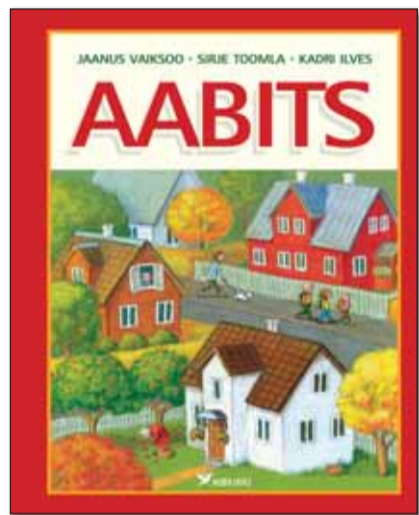
kut uuele õppekavale just 1., 4. ja 7. klassis.

Uuenduslikult ja saadud tagasi- sidele toetudes ei toimu meie info- päevad kooliraamatukoguhoidjatele enam augustis, vaid septembri lõpus ja oktoobri alguses. Samal ajal jõu- vad õpetajateni ka meie kataloogid. Augustis ollakse koolides ametis al- gava õppeaasta sujuva käimalükka- misega, kuid septembri lõpuks on jooksvad mured lahendatud ja aega enam järgmise õppeaasta tellimusele keskenduda.

TEIE KOOLIBRI

UENENUD AABITSAKOMPLEKT

Algklasside eesti keele sarja „Ilus emakeel“ esimene kooliraamat on mõistagi aabits. Äsja on ilmunud aabitsa põhjalikult ümber tööta- tud, uuele õppekavale vastav trükk. Uuenduskuuri on läbi teinud ka aabitsa töövihik, teiseks poolaastaks ilmub 1. klassi eesti keele õpik ja töövihik. Kogu õpikute-töövihikute komplekti täiendavad Jaanus Vaik- soo Jaagupi-jutud ja onu Heino luu- letused – need on ilmunud eraldi raamatutena („Jaagupi esimene koo- lisügis“ ja „Onu Heino eksis ära“). Endiselt on olulisel kohal ladumisaabits koos mahuka pildikomplektiga ja CD mitmekesiste kuulamisülesan- netega. Olemas on ka kaks kirjateh- nika vihikut. Esimene, väiketähtede harjutusvihik on otseselt seotud aabitsa ja selle teemadega: töövihikusse on nüüdseks lisatud vastavad viited. Teises vihikus, mille peategelane on onu Heino, õpitakse suuri kirjatähti ja tutvutakse ühtlasi Euroopa Liidu liikmesriikidega.

Mis on muutunud ja uenenud? Õppekomplekti uuendamisel ole- me lähtunud uuest, tänavu rakendu- vast põhikooli riiklikust õppekavast ja eesti keele ainekavast. Meie tööle on oma hinnangu andnud ka Tartu Ülikooli eetikakeskus, kes juhtis tä- helepanu paljudele väärtuskasvatu- se ja väärtushinnangute kujundami- sega seotud aspektidele. Lisaks on arvamust avaldanud komplekti ka- sutanud tegevõpetajad. Oleme kõi- kide tähelepanekute ja märkuste eest väga tänulikud ja võimaluse korral ka nendega arvestanud.

Vormi poolest on muutunud nii aabits kui ka töövihik. Aabitsa tekst on eri lugemistasemede arvestades selgesti liigendatud, juurde on tulnud neli ajakohast lugemispala, igähele neist üks paarislehekülj. Töövihiku harjutused on endisest tihedamini seotud aabitsalugudega ning paigu- tatud järjekindlalt ühele või kahe- le tervikleheküljele. Nagu varemgi, lõpevad töövihiku teemaleheküljed kokkuvõtva lausega aabitsajutust.

Tingmärkide arv aabitsas ja õpi- kus on vähenenud, need on muu- detud arusaadavamaks just lapse- le endale. Märksa enam on aabitsa töövihiku algul tähelepanu pööratud kirja eelharjutustele. See on teema, mis 1. klassi õpetajatele ikka muret valmistab – kuidas lapsi hästi kirju- tamiseks ette valmistada. Töövihiku kirjaeelharjutusteks mõeldud pildid võimaldavad ka värvimist ja jutusta- mist.

Positiivset tagasisidet oleme saa- nud liitsõnade märkimise kohta: lu- gemist ning just pikemate liitsõna- de lugemist hõlbustavad ja toetavad joonekesed, mis eristavad liitsõna- osiseid. Peegli abil lausete lugemise harjutused on endiselt meeleolukad. Olulisel kohal meie õppekomplektis

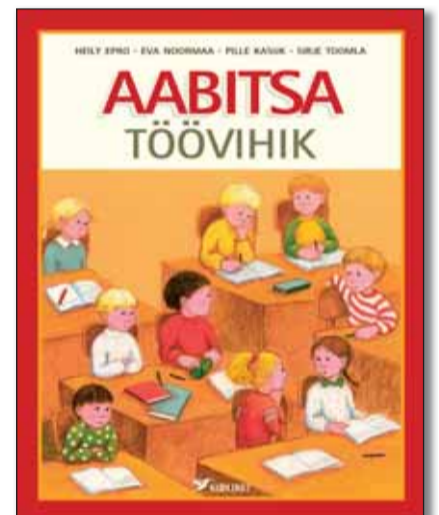
on rahvatarkused – mõistatused, va- nasõnad ja kõnekäänud. Õpetajal on koos lastega võimalik lahti rääkida, mida miski ütlus tähendab, selgita- da erinevaid tähendusvarjundeid ja kõnelda väärtustest, mida vanarahva ütlemised endas kannavad.

Uue põhikooli riikliku õppeka- va kohaselt on muudetud ka keele- teemade valikut. Enam keskendume tekstiloomele ja teksti põhjal info leidmisele. Näiteks on töövihikusse lisandunud üksikasjalik raama- tud aadressil www.oppekava.ee pole pikkade ja lühikeste häälikute veatut märkimist peetud lapsele veel jõukohaseks. Seda tööd võib õpetaja klassi üldist arengutaset arvestades teha suuliselt ja ka ladumisaabitsa- ga oma äranägemise järgi. Rohkes- ti häälikuanalüüsi ülesandeid leidub aabitsa õpetajaraamatus.

Aabitsa töövihik ei sisaldada kui- gipalju häälikuanalüüsi harjutusi, sest vastavalt 1. kooliastme eesti kee- le ainejaotuskavale (vt valdkonnaraa- matud aadressil www.oppekava.ee) pole pikkade ja lühikeste häälikute veatut märkimist peetud lapsele veel jõukohaseks. Seda tööd võib õpetaja klassi üldist arengutaset arvestades teha suuliselt ja ka ladumisaabitsa- ga oma äranägemise järgi. Rohkes- ti häälikuanalüüsi ülesandeid leidub aabitsa õpetajaraamatus.

Tänu õpetajate tähelepanekutele ja retsensentide arvamusele on töö- vihikus uuendusena ladumise märk. Töö ladumisaabitsaga on lugemis- ja kirjutamisoskuse esmasel omanda- misel väga olulisel kohal. Ladumine on tähtis käelihaste treenimiseks ja kirjajarjutuste eeltööks. Õpetajale meeldetuletuseks on nüüd töövihiku vastavad viited. Tarbetekstidest on esindatud sünnipäevakutse ja õn- nitlus, õpitakse kirjutama oma aad- ressi – esitatud on selged eeskujud. Sünnipäeva-tema juures räägitakse ja jutustatakse erinevatest tegevus- test sünnipäeval väärtuskasvatusli- kust seisukohast.

Uues töövihikus on praktilis- tesse harjutustesse toodud paljud väärtuskasvatuslikud aspektid: tä- helepanu pööratakse viisakusele, räägitakse huvialaringidest, mis on aluseks vestlusele vabaajategevusest, kõneldakse tolerantsusest ja teistega arvestamisest. Rõhutatakse tööka- svatust ja abivalmidust. Aabitsa uued jutudki on seotud nüüdisaegse elu- ga – räägitakse elust-olust talus (kust tuleb piim?) ja mahepõllundusest, erinevustest ja uutest olukordadest meie peredes, muukeelsusest meie koolides.

Mitmed harjutused annavad või- maluse eri ainetel loimimiseks näiteks loodusõpetuse, matemaatika, muusi- kaga. Eraldi tähelepanu on pööratud liiklustemaatikale: lisaks foorile ja sebrale on esitatud paar igapäevaelus olulist liiklusmärki.

Retsensendid on kirja pannud järgmist.

„Aabitsa töövihiku ülesanne on kin- nistada aabitsatekstidest saadud teadmisi, toetada suulist ja kirjalikku eneseväljendust, rikastada sõnavara, korrata aabitsas käsitletavaid keele- teemasid, arendada käelist tegevust.

Uuendatud õppematerjali tuge- vaks küljeks pean väärtuskasvatuse- ga seostuvaid harjutusi, mille kaudu toetatakse õpilase isiksuse arengut ja tema innustamist oma väärtus- tes selgusele jõudmises. Positiivseks hindan olukorda, kus erinevate aine- te loimimisel teostub väärtuskasva- tus tegevuse, traditsioonide, õpetaja ja õpilase suhtumise kaudu.“ (Heldi Oese, Tallinna Järveotsa Gümnaa- siumi klassiõpetaja)

„Aabitsa töövihik sisaldab piisa- valt harjutusi, ülesandeid, juhendeid, pildimaterjali jms, mis suunavad õpitavat informatsiooni võrdlema, analüüsima ja kasutama. Töövihik võimaldab õpilastel teadmisi oman- dada, kinnistada, loovalt rakenda- da ning oma oskusi süvendada.“ (Sirje Ruus, Elva Gümnaasiumi klassi- õpetaja)

SIRJE TOOMLA, autor

Aa Bb Cc Dd Ee Ff Gg Hh Ii Jj Kk Ll Mm Nn Oo Pp Qq Rr Ss Šš Zz Žž Tt Uu Vv Ww Öö Ää Öö Üü Xx Yy

TEELE KLASSI TULI UUS ÕPILANE. TEMA NIMI ON JEKATERINA, AGA TEDA KUTSUTAKSE KATJAKS. KATJA ON ELAV JA RÖÖMUS TÕDRUK. TA SAI KIIRESTI KÕIGIGA HEAKS SÕBRAKS. TEMAGA ON ALATI LÕBUS.

Teele kutsus Katja täna endale külla. Nad küpsuvad koos kõõgis kapsapirukaid. Jaagup aitab neid.

Katja räägib huvitavaid lugusid. TA ON PÄRIT UKRAINAST JA TA RÄÄGIB UKRAINA KEELT. TEMA PERE KOLIS EESTISSE EELMISEL AASTAL. Katja isa on insener. Ta töötab laevatehases.

Jaagupile tundub see põnev. „Kas need laevad sõidavad ka Galápagose saartele?“ küsib ta. Katja hakkab heleda häälega naerma. „Nende laevadega võib sõita isegi ümber maailma.“

Ühel laeval on isegi Katja nimi – Jekaterina. Jekaterina on ilus nimi. Sellise laevaga sõidaks küll ümber maailma, unistab Jaagup.

104
105
106
87